

RECENZÍÓ

Absztrakt rendőrség

**Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe és Renze Salet:
The Abstract Police: A conceptual exploration
of unintended changes of police organisations
című tanulmányának ismertetése¹**

Abstract Police

**Review of the study of Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe and Renze Salet:
The Abstract Police: A conceptual exploration of unintended changes
of police organisations**

Budavári Árpád

kapitányságvezető, rendőrségi főtanácsos, rendőr ezredes
Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság,
Gárdonyi Rendőrkapitányság
budavaria@fejer.police.hu

Absztrakt

Cél: A globális biztonsági kockázatok kezelése, valamint a 21. század információtechnológiai fejlődése jelentős változásokat eredményezett a rendőrség és a társadalom kapcsolatában. E változások vizsgálata alapvető jelentőségű a rendészet jövőbeni szerepének meghatározásához. A szerző e megfontolásból vállalkozik Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe és Renze Salet „*The Abstract Police: A conceptual exploration of unintended changes of police organisations*” címmel 2019 decemberében, a Sage Journal online kiadásában publikált tanulmányának ismertetésére.

Megközelítés: A recenzio e tanulmány elsődleges forráselemzése, valamint a témában született nemzetközi szakirodalom feldolgozásával készült. A 2013-ban átalakított skót és holland rendőrség reformjának járulékos hatásaként

¹ Az Innovációs és Technológiai Minisztérium Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

a rendőrség belső viszonyai és a társadalom civil közösségéhez való kötődései is egyre formalizáltabbá, elvontabbá válnak.

Eredetiség: Azok a társadalmi és technológiai változások, amelyek az rendőrség absztrakttá válását elősegítették óhatatlanok, ezért kevésbé befolyásolhatók. Éppen ezért nem az a kérdés, hogy mit tehetünk ellene, hanem az, hogy miként tudunk alkalmazkodni a megváltozott helyzethez.

Megállapítások: A tanulmányban feltárt jelenség alapján a jövőben szükséges megvizsgálni, hogy az absztrakt rendőrség milyen módon jelentkezik a magyar rendészetben és milyen válaszlépések tehetők annak érdekében, hogy a rendőrség és a társadalom szoros kapcsolata megmaradjon.

Kulcsszavak: absztrakt rendőrség, rendőrségi reform, közösségi rendészet, holland rendőrség, skót rendőrség

Abstract

Aim: Managing global security risks and the development of information technology in the 21st century have led to significant changes in the relationship between the police and the society. Examining these changes is essential to determine the future role of law enforcement. With this in mind, the author undertakes to present a study by Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe, and Renze Salet, entitled “*The Abstract Police: A Conceptual Exploration of Unintended Changes in Police Organizations,*” published in the online edition of the Sage Journal in December 2019.

Methodology: The review is based on the primary source analysis of this study and the elaboration of the international literature on the subject. As a side effect of the reform of the Scottish and Dutch police, which were reorganized in 2013, the internal relations of the police and the connections to the civil communities of the society are also becoming more formalized and abstract.

Findings: The social and technological changes, that have helped the police to become abstract, are inevitable and therefore they can be hardly influenced. That is why the question is not what we can do against that, but how we can adapt to the changed situation.

Value: Based on the phenomenon revealed in the study, it is necessary to examine in the future how the abstract police present in the Hungarian law enforcement and what responses can be made in order to maintain a close relationship between the police and the society.

Keywords: abstract police, police reform, community policing, Dutch police, Scottish police

Bevezetés

Skóciában és Hollandiában 2013-ban az addig alapvetően települési és regionális szinten szerveződő rendőrségek megreformálásával több nyugat európai országhoz hasonlóan egységes nemzeti szervezetek jöttek létre. A rendőrségi reformokat kutató rendészettudósok közül Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe és Renze Salet 2019 decemberében a Sage Journal online kiadásában „*The Abstract Police: A conceptual exploration of unintended changes of police organizations*”, azaz „*Az absztrakt rendőrség: A rendőri szervezetek nem szándékos változásainak fogalmi feltárása*” címmel közölték tanulmányt (Terpstra, Fyfe, & Salet, 2019). Ebben a reformoknak azokat a nem kívánt következményeit vizsgálják, melyek eredményeként számos nyugat-európai ország rendőrségének működése az addig tapasztalt közösségorientált működéshez képest új irányt vett. A változások Hollandiában és Skóciában a 2013-ban véghezvitt rendőrségi reform nem kívánatos melléktermékei lettek. Az egységes nemzeti rendőrségek leginkább a biztonságot fenyegető globális veszélyek (a migrációs folyamat közbiztonsági kockázatai vagy a terrorizmus) kezelésére összpontosítanak, miközben viszonyuk a közösségekkel egyre személytelenebb, formálisabb, kevésbé közvetlen, környezetével kevésbé törekszik szoros és harmonikus kapcsolatra. Ezt a folyamatot erősíti az a körülmény is, hogy a rendőrség egyre kevésbé függ tagjainak hely- és személyismeretétől, mivel ezt egyre inkább a digitális adatrendszerek logikája váltja fel. A rendőrség működését új technológiák segítik, melyek kevésbé igénylik a rendőr és a közösségek szoros partnerségét. E körülmények pedig a rendőrséget a társadalom szövetéből kiszakadó absztrakt szervezetté kezdik formálni. A tanulmány felhívja a figyelmet arra is, hogy az absztrakt rendőrség térnyerése részben e reformok jelentős, ám nem szándékos eredményének tekinthető, azonban a fokozatos és hosszú távú társadalmi folyamatok is hozzájárultak az új rendőri szervezethez. Ez azonban azt feltételezi, hogy az egyre elvontabb rendőri szervezetek más nyugat-európai országokban is megtalálhatók, talán a két országban tapasztaltnál szerényebb mértékben és kezdetlegesebb formákban. A jövőben számítani lehet arra, hogy a rendőrség elvont jellege még kifejezettebbé válik, amely távlatosan befolyásolja és megváltoztatja majd a rendőri szervezetek tagjai közötti kapcsolatokat, a rendőri munkát, valamint a rendőrség és társadalom viszonyát. Hatással lehet a „jó” rendfenntartással kapcsolatos uralkodó nézetekre, valamint a rendőri szakmaiságra és vezetésre is. A felsoroltak miatt az absztrakt rendőrség szintén fontos fogalom a rendőrség jövőbeli változásainak előrejelzése szempontjából.

A tanulmány ismertetése

A szerzők szerint a rendőrség korábbi működési koncepciójától való eltávolodás tehát különösen olyan országokban tapasztalható, ahol a rendőrség szervezeti átalakítását követően erősen központosított nemzeti rendőrségek jöttek létre. Ezek közé tartozik Hollandia és Skócia is (Terpstra & Fyfe, 2014, 2015). Ezekben az országokban a szervezeti reformok célja a szervezeti széttagoltság megszüntetése és a rendőrség hatékonyságának javítása volt. A szerzőhármas tanulmányának alapvető célja az elvont rendőrség fogalmának feltárása, a fogalom rendészettudományban betöltött szerepének bemutatása. A tanulmány kutatási háttérét elsősorban a skót és a holland rendőrségi reformokról szóló empirikus kutatások eredményei szolgáltatták, melyek a rendőri szolgálatok egyre elvontabb jellegét szemléltetik (Fyfe, 2018; Hail, 2016; Salet & Terpstra, 2017, 2018; Scottish Government, 2016, 2017; Terpstra, 2017, 2018; Terpstra, Foekens & Van Stokkom, 2015; Terpstra, Van Duijneveldt, Eikenaar, Havinga & van Stokkom, 2016).

Állításaik alátámasztására egy-egy eseményt idéznek fel a holland és a skót rendőrség elmúlt évekbeli működésére vonatkozóan.

A hollandiai Waalwijk kórház parkolójában 2015. augusztus 10-én egy Linda van der Giessen nevű 28 éves nőt agyonlőttek, amikor munkája végeztével az autójához igyekezett. A nyomozás hamar kiderítette, hogy az emberölést volt élettársa követte el. Hamarosan az is megállapítást nyert, hogy az előző hetekben Linda többször jelentette a rendőrségen, hogy volt élettársa súlyosan megfenyegette, üldözi, és az is tudott volt, hogy fegyvert vásárolt.

Az esettel kapcsolatban a rendőrség intézkedéseit kivizsgáló bizottság 2016 májusában tette közzé jelentését (Commissie Eenhoorn, 2016). Ebből kiderült, hogy a tragédiát megelőző hetekben legalább hét rendőr szerzett tudomást a nőt ért fenyegetésekről. Az érintett rendőrök számára azonban nem volt világos, hogy ki, miért felel Linda ügyében. A hét rendőr közül csupán egyetlen volt, aki súlyának megfelelően próbálta kezelni a nő jelzéseit, egyedül azonban nem tudta megoldani a problémát. A vizsgálat azt is megállapította, hogy a rendőrség csupán a tudomására jutott információk büntetőjogi vonatkozásaival volt elfoglalva, és mivel a rendőrség tudomására jutott tények alátámasztották a volt élettárs bűnösségét, a további teendőket már elhanyagolták. A bizottság megállapította, hogy az elégtelen intézkedések alapvető oka a rendőrség rendkívül összetett és széttagolt munkafolyamata, melyben a felelősségi viszonyok tisztázatlansága és az ismert körülmények által jelzett veszélyek felismerésének hiánya döntő szerepet játszott abban, hogy a rendőrség nem tudta megakadályozni a tragédiát.

A második, a skót rendőrséget érintő esemény 2015. július 5-én történt az M9-es autópályán, Stirling közelében. A segélyhívó rendszeren bejelentés érkezett arról, hogy egy autó letért az autópályáról, majd egy töltésen legurult. A rendőrség rögzítette a hívást, de nem reagált rá. Az autót három nap múlva találták meg, szintén egy bejelentés alapján. Az autóban ülő két személy közül a 28 éves John Yuill ekkorra már halott volt, utasa, a 25 éves Lamara Bell súlyos sérülései ellenére túlélte a három napot, a kórházban azonban később ő is elhunyt.

Az esemény Skócia-szerte jelentős politikai és médiafigyelmet kapott. Az eseményt követő kivizsgálás során a Skót Rendőrség Királyi Főfelügyelősége (Her Majesty's Inspectorate for Constabulary in Scotland, rövidítve: HMICS) megállapította, hogy a skóciai rendőrség nemzeti híváskezelő rendszerében jelentős hiányosságok mutatkoznak (HMICS, 2015). A HMICS szerint ezeket döntő részben a híváskezelők létszámának jelentős csökkenése okozta, melynek következtében a határidők betartása és a segélyhívások kezelésének mennyiségi mutatói jóval fontosabbá vált, mint a hívások ügyfélszolgálati funkciói. A skóciai rendőrségi reform egyszerre tűzte ki a költségek csökkentését és a hatékonyság növelését, mely a fenti torz állapotot eredményezte. A hívásfogadások központosítása következtében elveszett az a helyismeret, amely a segélyhívásokra adott megfelelő válaszok megválasztásában korábban nagy segítségére volt a rendőröknek.

A szerzők a fentieket kommentálva kifejtik, hogy az általuk megalkotott absztrakt rendőrség fogalma a rendőri szervezeten belüli változásokra is utal. Először is jelentősen átalakultak a belső kapcsolatok, amelyek kevésbé személyesek és közvetlenebbek, formalizáltak és a belső rendszerek által irányítottak. Másodsor pedig az absztrakt rendőrség megjelenésével a fentiekhez hasonlóan jelentősen átalakult a rendőrség és a közösségek viszonya, és a rendőrség partneri kapcsolatai is.

Fontos kiemelni, hogy a szerzők az elvont rendőrség fogalmat a Max Weber (1922) által leírt ideál-típus meghatározásként értelmezik. Az ideális (vagy „tisza”) típusok olyan absztrakciók, amelyek a társadalmi valóság bizonyos elemeit vagy perspektíváit hangsúlyozzák. Az absztrakt rendőrség fogalom ideáltípusának használata nem azt jelenti, hogy a rendőrség empirikus valósága teljes mértékben megfeleltethető a fogalmi meghatározásban foglaltaknak, hiszen a mindennapok valósága ennél jóval összetettebb. A rendőrség elvonttá válása tehát nem azonos a helyi beágyazottság elvesztésével. Még az elvont rendőri szervezetek is foglalkozhatnak helyi problémákkal, vagy kiváló kapcsolatokat ápolhatnak partnereikkel, azonban ezekben a személyes kapcsolatok ápolása helyett sok tekintetben már a partnerek informatikai rendszereihez történő hozzáférések biztosítják a helyi viszonyok ismeretét. Bár a rendőrség

egyre elvontabbá válik, a hagyományos szervezeti típusok és szervezeti kultúra elemek is megtalálhatók benne. Am ezek megléte nem a rendőrség elvont voltának cáfolata. Nem az a kérdés tehát, hogy az elvont rendőrség minden fogalmi eleme megtalálható-e korunk rendőrségeiben, hanem az, hogy e koncepció hasznos-e a kortárs rendőrségi szervezetek egyre dominánsabb elemeinek jobb megértéséhez.

A tanulmány ezután a fogalom két dimenzióját fejti ki részletesen a holland és a skót rendőrség példáján keresztül. A belső kapcsolatok fokozódó elvontságát tekintve kulcsfontosságú lépés volt a nemzeti rendőrségek felállítás. Ez mindkét országban azzal járt, hogy a hagyományosan kistelepüléseken működő rendőri egységeket megszüntették és nagyobb szervezeti elemmé változtatták (Terpstra et al., 2016; Terpstra, 2018). A változás azt is jelentette, hogy a rendőröknek idegen kollégákkal és idegen területeken kellett dolgozniuk. Megállapítják azt is, hogy a rendőrség formalizálása, valamint a fokozott horizontális és vertikális széttagoltság is elősegíti a belső kapcsolatok változását (Terpstra et al., 2016; Terpstra, 2018). A közösségorientált rendőrség működésében jelentős változásokat okozott, hogy a közösségi rendőrök helyismerete gyengült. Korábban sok kérdésben nagyfokú önállósággal kezelték a területükön jelentkező problémákat. Ha kollégáik segítségére volt szükségük, azt gyakran személyes kapcsolataikon keresztül, informálisan rendezték. Ma részletes protokollokat kell követniük, melyek pontosan megszabják, hogy mely esetekben, hogyan vehetnek igénybe segítséget feladataik ellátásához.

A skót rendőrségi reform egyik fő célja volt, hogy nemzeti szinten olyan speciális egységeket hozzon létre, amelyhez minden általános egység egyenlő eséllyel fér hozzá. Számos tanulmány (Fyfe, 2018; Hail, 2016) megállapította, hogy az új szervezeti rend nagyobb távolságot teremtett a helyi rendőrök és a speciális egységek között

A szerzők által vizsgált mindkét országban komoly problémát jelent a hívásfogadó központok és a településeken dolgozó rendőrök nagy távolsága. Az ezekben az országokban végzett vizsgálatok szerint a helyi rendőrök úgy érzik, hogy a központokban dolgozókból hiányzik a helyismeret, emiatt kevésbé értik a közösségek problémáit (Terpstra et al., 2016).

A skóciai kutatások arról is beszámoltak, hogy sok rendőr úgy érzi, hogy az egységes skót nemzeti rendőrség létrehozása óta a feletteseikkel való kommunikáció első számú formája az e-mail és az internet, holott a rendőrökben erős igény jelentkezett a személyes kommunikáció iránt is (Scottish Government, 2016, 2017). Szintén az egységes rendőrség bevezetéséhez kötődő tendencia a mennyiségi jellegű teljesítményelvárások megfogalmazása. A központilag megfogalmazott teljesítménycélokat a szervezet feletti centrális ellenőrzés

eszközöként is lehet értelmezni. A jelenség is következtetni enged arra, hogy a centrális irányítású rendőrség nézőpontjából az egységes teljesítménycélok azt jelentik, hogy a közbiztonság problémái Skócia-szerte egyformák és egyformán is kezelendők.

A rendőrség egyre növekvő elvont jellege a külső kapcsolatokban is megmutatkozik. Mindkét vizsgált országról elmondható, hogy az egységes nemzeti rendőrségre való áttérés nagyobb távolságot eredményezett a rendőrség és a társadalom közösségei között, melyhez a rendőrörsök bezárása, nyitvatartási idejük lecsökkentése is hozzájárult. Ennek a változásnak része volt a rendészeti stílus megváltozása, kevesebb figyelem fordult a helyi problémák megoldására, jóval több a segélyhívásokra történő reakcióra.

A holland rendőrség értékelésében Terpstra és munkatársai megállapítják, hogy a rendőrség új szolgáltatási modellje is hozzájárult a rendőrség és a polgárok közösségei közötti növekvő távolsághoz. Ez az úgynevezett többcsatornás modell lehetővé teszi az emberek számára, hogy telefonon és interneten is bejelenthessék sérelmeiket. A modell bevezetése óta jelentősen megnőtt a rendőrséghez az internetes csatornákon fordulóók száma, és lecsökkent azoké, akik személyesen tettek bejelentést.

Úgy tűnik tehát, hogy számos tényező együttes hozzájárulásának köszönhető a rendőrség egyre elvontabb jellege. A szervezeti folyamatok és a rendőrséggel kapcsolatos nézetek változásai különösen erőteljesen hatottak ennek megerősödéséhez. A szervezeti folyamatokat vizsgálva több fontos körülmény emelhető ki:

- a. Az újonnan létrehozott rendőri szervezet alapvetően változtatta meg a rendőrség belső és külső kapcsolatait.
- b. A nemzeti rendőrség létrehozása a munkafolyamatok egységesítését és egységes szervezését eredményezték (Terpstra & Fyfe, 2015). A szabványosítási törekvések eredményeként a szervezeti és munkafolyamatok egyre inkább formalizálódtak.
- c. A rendőrségi reformok hatékonyságot növelő céljaival a létrejött nemzeti rendőrségekben a felelősségi rendszerek horizontálisan megváltoztak, „új belső határok” jöttek létre. A hollandiai Waalwijk kórház közelében történt drámai esemény a példa arra, hogy az ilyen széttagoztság a rendőri munkára nézve milyen káros következményekkel járhat (Commissie Eindhoven, 2016).
- d. A rendőrség az elmúlt évtizedekben egyre inkább támaszkodik a számítógépes, internetes rendszerekre, ami a kapcsolatokban és a munkafolyamatokban jelentős változásokat eredményezett. Nemcsak a rendőrség külső, hanem belső kapcsolatai is egyre inkább függenek az informatikai rendszerek által nyújtott szolgáltatásoktól.

A szervezeti folyamatok változásai mellett az absztrakt rendőrség felé vezető úton jelentős volt a befolyása a szervezettel kapcsolatos nézetek megváltozásának is, de itt is hangsúlyozni kell, hogy a rendőrség közösségtől való eltávolodása ezeknek a hatásoknak nem szándékolt eredménye.

Az 1980-as évektől számos nyugati országban teret nyert NPM² mindkét vizsgált ország rendőrségi reformjában az alapvető célok között szerepelt. A hatékonyság és a költségek csökkentésének jegyében vonták össze a helyi rendőri egységeket, a hatékonysággal indokolták a központi segélyhívó rendszerek bevezetését, és a piaci szolgáltatások rendőrségen történő meghonosításának indoka fontos szerepet játszott az ügyfelekkel történő kapcsolattartás internet-alapúvá változtatásában is. A helyi szervezetek összevonását például Hollandiában úgy kommunikálták, hogy ha a bankok megtehetik, hogy vidéki intézeteik egy részét bezárják, akkor miért ne tehetné ugyanezt meg a rendőrség is (Terpstra et al., 2016).

A hírszerzésalapú rendészeti stratégiai megközelítés – mint a probléma orientált rendészet kifinomult és modern változata – az ezredfordulót követően terjedt el széles körben. Mind a probléma orientált rendészet (Problem Oriented Policing), mind pedig a hírszerzésalapú rendészet (Intelligence Led Policing) azon a feltételezésen alapul, hogy a rendőri munkát szisztematikus tájékoztatással és a problémák elemzésével kell vezetni. A rendőri tevékenység illetően megközelítése óriási mennyiségű adat feldolgozását teszi szükségessé erre speciálisan képzett szakemberek segítségével, mely óhatatlanul maga után vonta a rendőrök közvetlen, személyes és gyakran informális ismeretei értékének és fontosságának folyamatos értékvesztését.

Harmadszor – főként Hollandiában – az elmúlt időszakban komoly vitát keltett az a folyamat, amelyben a közösségi rendészet egyre inkább háttérbe szorult, és a rendőrség csupán alapfeladataira koncentrált (Terpstra, 2017). A közösségi rendészet visszaszorulása mellett ez azzal is járt, hogy a rendőri munka lényegévé a rendőrség büntető igazságszolgáltatási feladatainak ellátása vált, melyre példa a waalwijk-i kórháznál történt tragikus esemény előzményeinek kezelése. Amennyiben a rendőrség csupán alapfeladataira koncentrált, háttérbe szorult a jelenlét, a láthatóság, az emberek szolgálata.

A rendőrség absztrakt jellegének sokrétű és ellentmondásos következményei lehetnek.

2 Az NPM a New Public Management közigazgatási elmélet rövidítése, amely az 1980-as években vált elterjedté Nyugat-Európában. Eszerint a közigazgatás lényegében ugyanolyan ismertetőjegyek alapján működik, mint más szervezetek, ezért a közigazgatásban is lehetséges a racionális vezetés és működés megvalósítása.

- 1) Az egyre növekvő absztraktság miatt a rendőrség kevésbé tájékozott, kevésbé rugalmas és kitett a merev informatikai rendszereknek.
- 2) Az elvont rendőrség kevésbé képes arra, hogy a polgárok és közösségeik problémáira megfelelő választ találjon, mivel a belső folyamatok és a szervezeti eljárások széttagoltak, nehezen átláthatók, és negatívan befolyásolják a közösség iránti felelősségérzetet.
- 3) A belső széttagoltság hozzájárulhat a koordináció és a kommunikáció eddig nem tapasztalt problémáihoz. A helyi rendfenntartás erősen függhet azoktól a központi egységektől, amelyeknek nincs ismerete a helyi helyzetekről és kapcsolatokról.
- 4) A rendőrség egyre növekvő elvont jellege megzavarhatja a végrehajtó rendőrök és a vezetők közötti szoros, közvetlen és személyes kapcsolatokat is (Terpstra et al., 2016; Scottish Government, 2017). Alááshatja a hagyományos rendőri kultúrát, melyben különös jelentősége van a szolidaritásnak, az összetartásnak, valamint a rendőrök mindennapi munkájuk során felmerülő kockázatokra és problémákra adott hagyományos, kollektív válaszainak.
- 5) Hosszú távon a növekvő absztraktság mellett nemcsak a rendőrség szervezeti vonatkozásai változhatnak, hanem az alkalmazott rendészeti modell is. A rendőrség és az állampolgárok, a közösségek és a közbiztonság fenntartásában szerepet kapó partnerszervezetek közötti távolságot nehéz lehet összehangolni a nyugat-európai sok rendőri szolgálat politikai ambícióit uraló közösségi rendfenntartás fogalmaival.
- 6) Az elvont rendőrség létrehozása szintén hatással lehet a rendőrség szakmai és szervezeti kultúrájára is. Az információs rendszerek, az informatikai kommunikáció és a rendszerszintű bürokráciák felé való elmozdulás fokozódó függőségével az ezek kezeléséhez kapcsolódó készségeket jobban értékeli a hagyományos rendőri szerepnél, melyekben hangsúlyos a saját belátáson alapuló döntések kreatív kiaknázása a gyakorlatban adódó problémák kezelésére (Bittner, 1979). A hatékonyság, kiszámíthatóság és az ellenőrzés javítása mint fókuszba állított szervezeti célok oda vezethetnek, hogy az emberi ítélőképességet a szabályok, előírások és struktúrák diktátuma váltja fel, ami azt eredményezi, hogy a munkafolyamatok kevésbé függenek az emberi készségektől, képességektől és tudástól (Ritzer, 1993).
- 7) Elgondolkodtató az is, hogy a polgárok szempontjából milyen következményekkel járhat a rendőrség növekvő elvont volta. Korábbi tanulmányok azt mutatták, hogy az állampolgárok elvárták, hogy a rendőrség látható, megközelíthető és elérhető legyen (Van der Vijver, 2004). Kérdés, hogy mennyire változtatják meg az állampolgárok az egyre elvontabb korszakban elvárásaikat? Számos nyilvánvaló oka van annak, hogy a személyes és

közvetlen kapcsolatok a rendőrség munkájában a jövőben is nagyon fontosak lehetnek. A rendőrséggel szembeni bizalomban alapvető fontosságú, hogy az emberek jobban bíznak azokban a rendőrökben, akiket személyesen ismernek (Van der Vijver, 2004). A súlyos bűncselekmények áldozatai nagyobb bizalommal fordulnak problémáikkal a személyében is megjelenő rendőrhöz, mint az absztrakt távközlési vagy informatikai rendszerekhez (Boekhoorn & Tolsma, 2015). Végül a rendőrségnek komoly érdeke fűződik a szoros kapcsolatok fenntartásához, hiszen ezek a közösségek a rendőrség információs bázisát is jelentik.

A rendőrség egyre elvontabbá válását és e folyamat hatásainak leírását követően a szerzők fontosnak tartják megjegyezni, hogy ebben a helyzetben szabad nosztalgiával tekinteni az absztrakt rendőrség előtti időkre. Azok a változtatások, amelyek e hatást előidéztek a hatékonyság javítását és a modern technológiák alkalmazását szolgálták. Egyre égetőbb szükséglet azonban, hogy észrevegyük a rendőrség egyre növekvő elvont jellegét. Még nem folyt nyilvános vita arról, hogy a jövőben miként lehet ezt kezelni, és vajon ez-e az a rendőrség, amelyre a polgárok és az együttműködő partnerek és maguk a rendőrök vágnak? A rendőrség jövőjére nézve az igazi veszélyt azok a konfliktusok jelenthetik, amelyek e vita hiányában felléphetnek. A rendőrök szervezethez való kötődése sokkal lazábbá válhat, ellenállhatnak az absztrakt rendszereknek. A közösségek úgy érezhetik, hogy a rendőrség kevésbé hozzáférhető, kevésbé fognak bízni abban, hogy a szervezet jól ismeri és kezeli a helyi problémákat. A bizalmi kapcsolat pedig alapvető a rendőrség legitimitása vagy a rendőri hatékonyság szempontjából például akkor, ha a közösségre mint az információk bázisára tekintünk.

Összegzés

A szerzőhármás tanulmányában a lakosságtól távolodó absztrakt rendőrség kialakulását a Hollandiában és Skóciában megvalósított reformok szándékon túli eredményének tekinti, és azt is megjegyzi, hogy a jelenség – ha kisebb mértékben is, de – más nyugati országok rendőrségein is megtapasztalható. Az egységes nemzeti rendőrségek létrejöttén – mint a változásokat előidéző elsődleges körülményen – túli összefüggéseket azonban nem tesz a vizsgálódás tárgyává. Pedig azok a folyamatok, amelyek a rendőrségek átalakításához vezettek, és azok, amelyek a változás következtében alakították a reformmal érintett országok rendészeti rendszerét, legalább annyira okai az absztrakt rendőrség létrejöttének, mint maguk a reformok. Terpstraék írása jelentős lehet a rendőrség

és a társadalom változó kapcsolatának megértésében és kezelésében. A tanulmány megállapításai alapján lehetőség nyílik a távolodási folyamat szélesebb körű megvilágítására, a magyarországi helyzet megvizsgálására, és a jelenség ellenében a közösségekkel folytatott partnerségek megerősítését szolgáló intézkedések bemutatására is, melyre a recenzió keretei nem elégségesek. Mind ez azonban szükséges ahhoz, hogy az óhatatlanul bekövetkezett változásokat a rendészet ne csupán elszenvedje, hanem a megváltoztathatatlan élére állva tudatosan formálhassa viszonyát a társadalommal, melynek fókuszában továbbra is csak a közösség biztonsági igényeinek szolgálata állhat.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Bittner, E. (1979). *The Functions of the Police in Modern Society: A Review of Background Factors, Current Practices, and Possible Role Models*. Crime And Delinquency Issues. Oelgeschlager, Gunn & Hain. <https://www.ojp.gov/pdffiles1/Digitization/147822NCJRS.pdf>
- Boekhoorn, P. & Tolsma, J. (2015). *De aangifte van delicten bij de 'multichannelstrategie' van de politie*. Radboud Universiteit. <https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/kennis/mediatheek/PDF/91805.PDF>
- Commissie Eerhorn (2016). *Conclusies en aanbevelingen Onderzoeksrapport. TweeSteden*. <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/mijn-buurt/wijkprojecten/08/onderzoeksrapport-commissie-eehorn.pdf>
- Fyfe, N. R. (2018). The changing ecology and equity of policing: reconfiguring organisational boundaries in an era of police reform. In Fyfe, N. R., Gundhus, H. O. & Ronn, K. V. (Eds.), *Moral issues in intelligence-led policing* (pp. 246–261). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315231259-13>
- Hail, Y. Y. (2016). *Local policing in transition. Examining the impacts and implications of police reform in Scotland*. PhD thesis. University of Dundee.
- HMICS (2015). *Independent Assurance Review Police Scotland – Call Handling Final Report*. Hm Inspectorate of Constabulary In Scotland. <https://hmics.scot/sites/default/files/publications/HMICS%20Independent%20Assurance%20Review%20Police%20Scotland%20-%20Call%20Handling%20Final%20Report.pdf>
- Ritzer, G. (1993). *The McDonaldization of Society Thousand Oaks*. Pine Forge Press.
- Salet, R. & Terpstra J. (2017). *VVC onder de aandacht: Een onderzoek naar ZSM en de gevolgen voor het politiewerk*. Radboud Universiteit. <https://www.politeenwetenschap.nl/cache/files/613f104ecc795PW92.pdf>
- Salet, R. & Terpstra J. (2018). Criminal justice as a production line. ASAP and the managerialization of criminal justice in the Netherlands. *European Journal of Criminology*, 17(6), 826–844. <https://doi.org/10.1177/1477370819828332>

- Scottish Government (2016). *Year 1. Annex 1. Evidence Review. SIPR, What Works Scotland and ScotCen*. <https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/research-and-analysis/2016/06/evaluation-police-fire-reform-year-1-annex-1-evidence-review/documents/00502122-pdf/00502122-pdf/govscot%3Adocument/00502122.pdf>
- Scottish Government (2017). *Evaluation of Police and Fire Reform. Year 2 Report. Annexes. SIPR, ScotCen and What Works Scotland*. <https://www.gov.scot/publications/evaluation-police-fire-reform-year-2-report-annexes/documents/>
- Terpstra, J. (2017). Storytelling about rural policing: the social construction of a professional identity. *European Journal of Policing Studies*, 5(1), 17–33.
- Terpstra, J. (2018). Local Policing in a Nationalized Police Force. A study on the local teams of the Netherlands' National Force. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 15(1), 251–262. <https://doi.org/10.1093/police/pay037>
- Terpstra, J. & Fyfe, N. R. (2014). Policy processes and police reform: Examining similarities and differences between Scotland and the Netherlands. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 42(4), 366–383. <https://doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2014.03.003>
- Terpstra, J. & Fyfe, N. R. (2015). Mind the implementation gap? Police reform and local policing in the Netherlands and Scotland. *Criminology and Criminal Justice*, 15(5), 527–544. <https://doi.org/10.1177/1748895815572162>
- Terpstra, J., Foekens, P. & Van Stokkom, B. (2015). Burgemeesters over hun nationale politie. *Nijmegen State and Law Research Papers*, (1), 1–49. <https://repository.uibn.ru.nl/bitstream/handle/2066/141809/141809.pdf?sequence=1>
- Terpstra, J., Van Duijneveldt, I., Eikenaar, T., Havinga, T. & van Stokkom, B. (2016). *Basisteams in de Nationale Politie – Organisatie, taakuitvoering en gebiedsgebonden werk*. Radboud Universiteit, Nijmegen. <https://www.politiceenwetenschap.nl/cache/files/613f17ec4d254PW88.pdf>
- Terpstra, J., Fyfe, N. R. & Salet, R. (2019). The Abstract Police: A conceptual exploration of unintended changes of police organisations. *SAGE Journal*, 12(4), 339–359. <https://doi.org/10.1177%2F0032258X18817999>
- Van der Vijver, K. (2004). Public safety and the role of the police. In Van der Vijver, K. & Terpstra, J. (Eds.), *Urban Safety. Problems, Governance and Strategies* (pp. 37–64). Universiteit Twente/IPIT.
- Weber, M. (1922). *Gesammelte Aufsätze zur Wissenschaftslehre*. Mohr.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Budavári Á. (2022). Jan Terpstra, Nicholas R. Fyfe és Renze Salet: The Abstract Police: A conceptual exploration of unintended changes of police organisations című tanulmányának ismertetése. *Belügyi Szemle*, 70(5), 1089–1100. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.5.12>

